

	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број:
		10/8-109
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	Датум:
20.10.2015.		

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Др Јелисавета Тодоровић, ред. проф.
2. Др Весна Анђелковић, ванр. проф.
3. Др Снежана Стојиљковић, ред. проф.

2. Одлука Већа департмана за психологију број 10/8-9 од 21.01.2015.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме:

___Александра (Живорад) Симчевић

2. Година уписа на мастер академске студије

2013/14.

3. Назив студијског програма

Мастер академске студије психологије

III НАСЛОВ –МАСТЕР РАДА:

Породични односи, анксиозност и самостишавање адолесцената у потпуним и непотпуним породицама

IV ПРЕГЛЕД -МАСТЕР РАДА:

У мастер раду кандидаткиња Александра Симчевић бави се испитивањем односа у породици анксиозности и самостишавања код ученика из потпуних и непотпуних породица. Конкретније, испитивани су адолесценти чији су родитељи разведени и адолесценти који живе у потпуним породицама.

У првом, теоријском делу рада кандидаткиња се бави породицом и адолесценцијом, као посебно значајним развојним периодом у коме управо породични односи и структура породице могу имати значајан допринос у формирању неких особности адолесцента. Развод родитеља у периоду адолесценције доприноси мноштву развојних проблема код младих. Кандидаткиња овај проблем детаљно образлаже кроз различите теоријске приступе и факторе који су од значаја за ову тему, а који се наводе у литератури. Даље је приказан Circumplex модел породичних и брачних односа преко којег дефинише три основне димензије породичног функционисања кохезивност, адаптабилност и комуникација, које одређују задовољство породицом. У теоријском делу рада кандидаткиња се бави одређењем појма анксиозности и самостишавања, као и објашњавањем услова под којима се јављају, повезујући налазе у литератури о карактеристикама непотпуне породице, са испољавањем анксиозности и самостишавања. Квалитет породичних односа и неразрешени конфликти између родитеља су повезани са појавом анксиозности и самостишавања. Теоријски део мастер рада, који указује на утемељеност истраживачког проблема и његов значај изложен је на 32 стране.

Методолошки приступ истраживању, почев од прецизног дефинисања шта ће се испитивати, теоријског и практичног значаја дефинисаног проблема, обухвата јасно дефинисане циљеве и хипотезе, кратак опис испитиваних варијабли и инструмената употребљених за њихово мерење, план обраде података и поступак истраживања, као и структуру узорка на коме је вршено испитивање. У истраживању се пошло од хипотезе да постоји разлика у породичним односима, анксиозности и самостишавању између адолесцената из потпуних и адолесцената из непотпуних породица. У истраживању су коришћени следећи инструменти: Спилбергеров инвентар анксиозности STAI-Y (Spielberger, 1983), Скала самостишавања Пенезића, Лацковић Грги и Некића (Penezić, Lacković-Grgin, Nekić, 2002), затим упитник FACES IV, Олсона, Горала и Тисела (Olson, Gorall i Tiesel, 2006) и упитник о општим социодемографским подацима испитаника. Методолошки приступ проблему је приказан на 12 страна.

Затим су приказани резултати истраживања и то следећим редом: најпре су приказане метријске карактеристике инструмената, потом су приказани резултати дескриптивне статистике а затим резултати статистике закључивања. Резултати истраживања показују да је основна хипотеза делимично потврђена, тј. да постоји статистички значајне разлике на појединим аспектима породичних односа између адолесцената из потпуних и адолесцената из непотпуних породица. Део рада који се односи на резултате изложен је на 26 страна. У раду је приказано 43 табеле. У раду се надаље дискутују добијени резултати и то је изложено на 10 страна, док је закључак дат на 3 стране. Наведена је литература од 125 библиографске јединице на српском и енглеском језику, претежно новијег датума. У прилогу на крају рада дати су коришћени инструменти.

Мастер рад у целини изложен је на 100 страна.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидаткиња је поступно и систематично приказала резултате. Прво је анализирала поузданост употребљених скала и истраживању, затим просечне вредности испитиваних параметара у истраживању, затим одступања добијених резултата од нормалне расподеле, што је основни предуслов за избор статистичких поступака који ће бити употребљени у анализи резултата. За проверу хипотеза истраживања коришћен је Т тест и Пирсонов коефицијент корелације. Резултати су потврдили постављене хипотезе. Постоји статистички значајна разлика на аспектима породичног функционисања између адолесцената из потпуних породица и адолесцената чији су се родитељи развели. У непотпуним разведеним породицама мања је кохезија између чланова, слабија комуникација, мање задовољство породицом, а породични систем је мање флексибилан и организован. На субскалама инвентара, који мери анксиозност и субскалама скале

самостишавања, нису пронађене значајне разлике између ученика из потпуних и непотпуних породица. Адолесценти из непотпуних породица јесу анксиознији у односу на вршњаке из потпуних породица, али не на нивоу статистичке значајности. Испитујући повезаност аспеката породичног функционисања, анксиозности и самостишавања потврђена је корелација. Ниско кохезивне породице стварају анксиозног адолесцента. Повезаност ових феномена на подзорку ученика из непотпуних породица сведочи о мањој емоционалној повезаности чланова ових породица. Испитивање повезаности самостишавања са аспектима породичног функционисања указује да ови параметри корелирају како код испитаника из потпуних, тако и код испитаника из непотпуних породица. Породични системи и у потпуним породицама могу бити мање функционални и изазивати код чланова повлачење и склоност депресији. Лоша комуникација може условити да се адолесценти осете одбаченим и да то проузрокује појаву самостишавања код њих. Резултати истраживања су такође потврдили повезаност анксиозности и самостишавања на оба подзорка што иде у прилог теоријским претпоставкама. Испитујући утицај социодемографских варијабли утврђено је да две контролне варијабле, образовање родитеља и период од развода родитеља, јесу у значајној корелацији са породичним односима, анксиозношћу и самостишавањем. У дисфункционалним породицама недостатак заједништва и сагласности у подизању деце, често резултира емоционалном неповезаношћу, недостатаком подршке и сукобима који се не разрешавају. Као исход оваквих проблема настаје развод родитеља који са собом носи бројне последице по ментално здравље адолесцента. Подаци указује на потребу пружања подршке породицама, осмишљавањем програма психо социјалне подршке и саветовања, како би се побољшао квалитет живота и родитеља и деце, а што може бити значајан ресурс психофизичког здравља.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Резултати су приказани прегледно, јасно и методолошки коректно. Дата су адекватна тумачења уз настојање да се резултати повежу са сличним истраживањима код нас и у свету. Кандидаткиња наводи бројна истраживања о разликама у породичним односима, анксиозности и самостишавању између адолесцената из потпуних и непотпуних породица. Такође наводи и истраживања о повезаности ових аспеката. У потпуним породицама већа је кохезија и флексибилност породичних система него у непотпуним и проширеним породицама (Тодоровић, Матијевић, 2008). Истраживања са којима је кандидаткиња поредила своје налазе показују да су адолесценти из непотпуних породица анксиознији и склонији самостишавању. Такође породични системи непотпуних породица јесу мање организовани и са мањом узајамном сарадњом међу члановима породице, комуникацијом и задовољством међу њима. Кандидаткиња је дошла до закључка да су за појаву анксиозности и смаостишавања важнији аспекти дисфункционалних породичних односа, без обзира на структуру породице, с обзиром на то да међу поређеним испитаницима није било значајне разлике у погледу испитиваних параметара, а и анксиозност и смаостишавање јесу у значајној корелацији са породичним односима.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Тема рада је адекватно одабрана, што показују резултати који иду на руку постављеним хипотезам. Теоријски део рада уводи нас у значај потпуне породичне структуре за развој личности младих у периоду адолесценције, као и бољем схватању проблема који настају разводом родитеља. Едукација и рад са дисфункционалним породицама је од највећег значаја за родитеље и адолесценте ради смањења анксиозности и самостишавања. У методолошком делу образложен је проблем, његов значај и изложени циљеви, хипотезе, употребљени инструменти, представљен узорак испитаника на коме је обављено истраживање. Приказ резултата има све елементе брижљиво вођене статистичке

анализе, што доприноси да постављени циљеви и провера хипотезе буду утемељенији. Сви кораци у анализи су систематични, јасни и образложени. У дискусији су резултати промишљено тумачени и повезани са другим сличним истраживањима. У закључцима се аутор критички осврће на своје поједине налазе, узимајући у обзир поузданост скала, што значи да неке резултате у истраживању треба узети са резервом.

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцјене тезе, комисија предлаже:

- *да се мастер рад прихвати а кандидату одобри јавна одбрана*

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

- М. Јелисавета Тодоровић*
1. Др Јелисавета Тодоровић, редовни професор
С. Стојиљковић
2. Др Снежана Стојиљковић, редовни професор
В. Анђелковић
3. Др Весна Анђелковић, ванредни професор